

Asia: VN/28734/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi EU:n markkinavalvonta-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi eräillä tuotesektoreilla

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne HE-luonnoksesta alla olevaan kenttään.

Tukes kannattaa esitystä, joka jatkaa johdonmukaisesti markkinavalvontaa koskevia viimeaikaisia uudistuksia.

Esityksessä todetaan, että nyt kyseessä olevan lainsäädäntömuutoksen yhteydessä ei ole mahdollista ottaa käyttöön hallinnollisia seuraamusmaksuja. Tukes pitää tärkeänä, että seuraamusmaksujen käyttöönoton mahdollisuuksia ryhdytään selvittämään niin pian, kuin se on aikataulullisesti mahdollista. Rikosoikeudellisen rangaistuksen uhka vaikuttaa suhteettomalta esim. erilaisten asiakirjoja ja merkintöjä koskevien vaatimusten osalta. Se on myös tehotonta, koska suhteettomat rikosoikeudelliset seuraukset jäävät joka tapauksessa kuolleeksi kirjaimeksi.

Lelujen turvallisuudesta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Tukes pitää tärkeänä, että esityksessä on säilytetty Tullin rooli lain markkinavalvontaviranomaisena.

Kuluttajaturvallisuuslakiin ehdotettavat muutokset (kuluttajien käyttöön tarkoitetut koneet)

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Markkinavalvontaviranomainen soveltaa kuluttajaturvallisuuslain ehdotetun uuden 26 §:n nojalla tiettyjä markkinavalvontalain pykälää, kun kyseessä ovat ns. muodolliset vaatimustenvastaisuudet. Tukes kannattaa ehdotusta. Toiminnanharjoittaja voi saada huomattavaa oikeudetonta kilpailuetua siitä, että se ei noudata muodollisia vaatimuksia. Tästä syystä valvontaviranomaisen on voitava puuttua näihin tilanteisiin tehokkailla valvontakeinoilla.

Kun markkinavalvontaviranomainen soveltaa markkinavalvontalakea kuluttajaturvallisuuslain uuden 26 §:n nojalla, se tekee päätökset markkinavalvontalain nojalla. Tukes pitää tärkeänä, että 26 §:ssä viitattaisiin myös markkinavalvontalain 29 §:ään. Tällöin olisi selvää, että muutoksenhakuun sovellettaisiin markkinavalvontalakea ja että päätös olisi mahdollista panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Tältä osin markkinavalvontalain nojalla tehdyt päätökset olisivat samassa asemassa niiden päätösten kanssa, jotka tehdään kuluttajaturvallisuuslain 34-44 §:n nojalla ja joita on muutoksenhausta huolimatta noudatettava (kuluttajaturvallisuuslain 49 §).

Myös muodollisesti vaatimusten vastaiset tuotteet tulisi poistaa markkinoilta välittömästi. Tasapuolisten kilpailuolosuhteiden kannalta ei ole hyväksyttävää, että toiminnanharjoittaja voisi jatkaa muodollisesti vaatimusten vastaisten tuotteiden myyntiä ja saada siitä taloudellista etua niin kauan, kunnes viranomaisen kieltopäätös on lainvoimainen. Lisäksi muodollisen vaatimusten vastaisuuden toteaminen on harvemmin tulkinnanvaraista.

Lisäksi Tukes esittää, että ehdotetun 26 §:n 1 momentin viimeinen virke muutetaan seuraavasti:

”Jos edellä tarkoitettu kulutustavara on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen muulla kuin 10 §:ssä tarkoitetulla tavalla, markkinavalvontaan sovelletaan lisäksi...”

Lausunnolla olevan ehdotuksen mukainen sanamuoto viittaa siihen, että markkinavalvontaviranomaisen olisi ensin todettava, että kulutustavara ei ole vaarallinen 10 §:ssä tarkoitetulla tavalla, ennen kuin se voisi käyttää markkinavalvontalain toimivaltuuksia. Tämä tarkoittaisi sitä, että ennen kuin markkinavalvontaviranomainen voisi antaa määräyksiä esim. puutteellisten asiakirjojen johdosta, sen pitäisi ensin testauttamalla tai vastaavalla tavalla pystyä osoittamaan, että kulutustavara ei ole vaarallinen. Tämä olisi kallista, aikaa vievää ja epätarkoituksenmukaista ja tekisi käytännössä tyhjäksi säännöksen tarkoituksen.

Tukes kannattaa ehdotettua uutta 26 §:n 2 momenttia, joka on tarpeen terminologian selkeyden vuoksi. On tärkeää, että markkinavalvontalaissa tarkoitettu talouden toimija rinnastetaan nimenomaisesti kuluttajaturvallisuuslain mukaiseen toiminnanharjoittajaan. Vaikka koneiden turvallisuudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa ((400/2008) säädetään ainoastaan valmistajan ja valtuutetun edustajan velvollisuuksista, valvontaviranomainen voi antaa velvoittavia päätöksiä myös maahantuojille ja jakelijoille kuluttajaturvallisuuslain nojalla. Tukes pitää tärkeänä, että asia on terminologisesti selvä myös niissä tilanteissa, kun valvontaviranomainen jatkossa soveltaa markkinavalvontalakea.

Kuluttajakäyttöisten koneiden sääntelyssä yksi vaihtoehto olisi ollut sääntelyn irrottaminen kuluttajaturvallisuuslaista ja kokonaan uuden lain säätäminen. Uusi laki olisi voitu lisätä markkinavalvontalain soveltamisalaan. Vastaava ratkaisu on tehty kuluttajakäyttöisten henkilönsuojainten osalta. Tukes pitäisi tätä vaihtoehtoa tarkoituksenmukaisena.

Kuten esityksessä on todettu, EU-tason sääntelyä ollaan uudistamassa ja nykyinen konedirektiivi on korvautumassa EU-asetuksella. Konedirektiivin lisäksi myös yleinen tuoteturvallisuusdirektiivi on uudistettavana ja se tullaan niin ikään korvaamaan EU-asetuksella.

Tukes katsoo, että koneita koskeva sääntely tulee irrottaa kuluttajaturvallisuuslaista viimeistään siinä vaiheessa, kun kuluttajaturvallisuuslakia joudutaan muuttamaan EU:n uuden tuoteturvallisuusasetuksen johdosta, vaikka konedirektiivin uudistus olisi vielä kesken. Jatkossa yleisiä kulutustavaroita voitaisiin valvoa markkinavalvontalain nojalla ja kuluttajaturvallisuuslaki olisi puhdasta turvaverkkosääntelyä. Tällainen ratkaisu selkeyttäisi sääntelyä ja johtaisi lisäksi siihen, että kuluttajapalveluita koskevan sääntelyn kehittäminen olisi jatkossa helpompaa.

Kyseinen vaihtoehtoinen kuluttajakäyttöisiä koneita koskeva sääntelyuudistus ei Tukesin mukaan heikentäisi sääntely-ympäristön ennakoitavuutta ja johdonmukaisuutta, vaan ehkä jopa päinvastoin parantaisi sitä. Konedirektiivin ja tuoteturvallisuusdirektiivin uudistukset aiheuttavat joka tapauksessa muutostarpeita kansalliseen sääntelyyn lähivuosina. Muutokset voisivat olla talouden toimijoille, kuluttajille ja viranomaisille selkeämpiä ja ymmärrettävämpiä, jos kuluttajakäyttöisten koneiden sääntelylle olisi jo luotu kansallisesti erillinen sääntelypohjansa ja se muodostaisi jo valmiiksi selkeän, oman sääntelykokonaisuutensa.

Mittauslaitelakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Kaasulaitelakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

-

Kerttula Tuiri
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Karjalainen Sanna-Mari
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes